

Adviescommissie Omgevingskwaliteit Nijmegen

adviescommissie voor cultuurhistorie & ruimtelijke inrichting en vormgeving

secretariaat
postbus 9105
6500 HG Nijmegen

☎ 14024
aon@nijmegen.nl

Aan het College van B&W
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

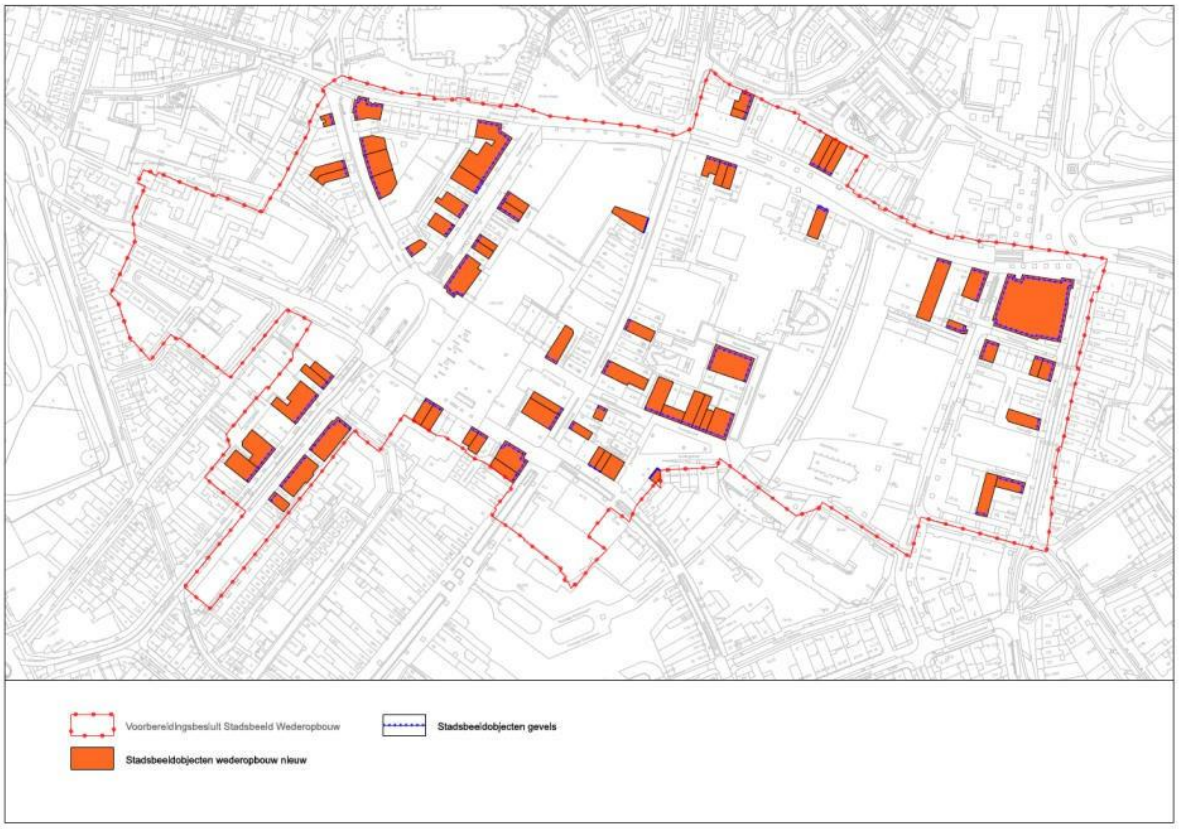
kenmerk
n.v.t.
datum
16-07-2026

onderwerp
Diverse adressen te Nijmegen – wederopbouwcentrum
Stadsbeeld Wederopbouwcentrum - beschermingsprocedure
positief

Geacht College,

Op 9 juli 2026 hebben wij in vervolg op de bespreking van 30 april 2026 in de subcommissie Cultuurhistorie van de Adviescommissie Omgevingskwaliteit bovengenoemde beschermingsprocedure besproken. Het plan heeft betrekking op het wederopbouwcentrum binnen Nijmegen en omvat het aanwijzen van een beschermd gebied en bijbehorende stadsbeeldobjecten middels een stadsbeeldatlas.

Het aan te wijzen gebied kent de volgende afbakening:

De aan te wijzen stadsbeeldobjecten betreffen de volgende adressen:

- Augustijnenstraat 19-23 / Houthof 7;
- Augustijnenstraat 27-31b / Houthof 10-11
- Augustijnenstraat 37-41
- Augustijnenstraat 43-75 / Houthof 17-19a / Stikke Hezelstraat 1-3
- Augustijnenstraat 2-4 / Plein 1944 119-127 / Scheidemakershof 15-18
- Augustijnenstraat 8 / Scheidemakershof 20-20b
- Augustijnenstraat 10 / Scheidemakershof 21
- Augustijnenstraat 36-38
- Augustijnenstraat 40-40a1-40a2-40a3
- Bloemerstraat 49-63
- Bloemerstraat 65-71b
- Bloemerstraat 97-119a
- Bloemerstraat 125
- Bloemerstraat 129-131
- Bloemerstraat 56-60a / Bloemenburgerhof 11
- Bloemerstraat 64-78 / Bloemenburgerhof 6-9
- Bloemerstraat 82-86 / Bloemenburgerhof 3-4
- Bloemerstraat 88 / Bloemenburgerhof 2
- Bloemerstraat 90 / Bloemenburgerhof 1 / Zeigelhof 2
- Broerstraat 31
- Broerstraat 49
- Broerstraat 57 / Koningshofje 5-5b
- Broerstraat 16-20 / Scheidemakershof 35
- Broerstraat 72 / Achter de Wiemelpoort 3
- Broerstraat 76-78 / Achter de Wiemelpoort 4-6
- Burchtstraat 17 / Eiermarkt 6-7
- Burchtstraat 25-27 / Eiermarkt 10
- Burchtstraat 31 / Eiermarkt 12
- Burchtstraat 6-8 / Kerkegasje 2
- Burchtstraat 12 / Kerkegasje 1-3
- Burchtstraat 16 / Kerkegasje 5
- Burchtstraat 30-34 / Emaushof 3
- Burchtstraat 112 (v/h 108-108a)/ Raadhuisstraat 6-10
- Burchtstraat 122-124 / Achter de Oude Gracht 7-18 / Mariënburgsestraat 2-4
- Burchtstraat 126-160 / Hertogstraat 2-40 / Mariënburgsestraat 17-47 / Wintersoord 1-15
- Hertogstraat 42-46 / Wintersoord 28-32
- Hertogstraat 62-66
- Hertogstraat 74 / Spaarpot, De 1-3
- Houtstraat 49
- Houtstraat 51-51e
- Houtstraat 63
- Houtstraat 2 / Houthof 4
- Houtstraat 14-60 / Houthof 34-42
- Houtstraat 64-74 / Houthof 30-32 / Stikke Hezelstraat 83-93
- Klein Mariënburg 14-20 / Spaarpot, De 5
- Koningstraat 29
- Koningstraat 4 / Gruitberg 25
- Koningstraat 6 / Gruitberg 26
- Koningstraat 8-10 / Gruitberg 27
- Koningstraat 12-12a1-12a2-12a3-14-16 / Gruitberg 28-29
- Koningstraat 22-22a-22b-24 / Gruitberg 30
- Koningstraat 29-29a-29b
- Koningstraat 38-40 / Koningshofje 1 / Ziekerstraat 9
- Mariënburgsestraat 16 / Achter de Oude Gracht 23 / Raadhuisstraat 2
- Mr. Hermanstraat 1
- Mr. Hermanstraat 3-9 / Gapershof 5
- Molenstraat 24 / Hendrikhof 17 / Plein 1944 1
- Molenstraat 26-28

- Nieuwstraat 10-14 / Gruitberg 21
- Nieuwstraat 24-32 / Gruitberg 24 / Koningstraat 2
- Pauwelstraat 11-13
- Plein 1944 3-4 / Hendrikhof 3
- Plein 1944 5-6 / Hendrikhof 5
- Plein 1944 19-21
- Plein 1944 22-24
- Plein 1944 146 / Scheidemakershof 1-4
- Wintersoord 2-4 / Mariënburgsestraat 49-53a
- Wintersoord 26-26a
- Ziekerstraat 5 / Koningshofje 3
- Ziekerstraat 7 / Koningshofje 2

Het voornemen tot bescherming is tijdens de vergadering toegelicht door de beleidsadviseurs van de vakgroep erfgoed.

Op uw verzoek hebben wij, met inachtneming van de Erfgoedverordening Nijmegen in samenhang met de selectiecriteria zoals vermeld in Beleidsregels selectiecriteria voor aanwijzing van gemeentelijk beschermde monumenten en gemeentelijke stadsbeelden Nijmegen (hierna: selectiecriteria), beoordeeld of het gebied en de hierboven genoemde adressen geschikt zijn om aangewezen te worden als respectievelijk gemeentelijk beschermd stadsbeeld en stadsbeeldobjecten.

Voor het stadsbeeld betreft het de volgende selectiecriteria:
1) Cultuurhistorische waarde
2) Historisch-ruimtelijke of stedenbouwkundige waarde
3) Situationele waarde
4) Gaafheid of herkenbaarheid
5) Zeldzaamheid

Voor de stadsbeeldobjecten betreft het de volgende selectiecriteria:
1) Stedenbouwkundige criteria
2) Architectuurhistorische criteria

Advies 9 juli 2026
Na het bestuderen van de stukken en het horen van de toelichting zien wij aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:
- De commissie geeft haar complimenten voor het werk en de aandacht waarmee dit document tot stand is gekomen;
- De commissie is in zijn geheel positief over het voornemen om dit gebied – inclusief de voorgenomen aanwijzing van de genoemde adressen tot stadsbeeldobjecten – op basis van de voorgelegde stadsbeeldatlas aan te wijzen. De stadsbeeldatlas geeft een goede borging van de individuele gevels (met bijbehorende voordakvlakken). De commissie onderschrijft de selectie van deze stadsbeeldobjecten, omdat deze wezenlijke kenmerken van het gebied ondersteunen. De commissie is van oordeel dat de stadsbeeldatlas en het daaruit voorvloeiende plan voor de gebiedsbescherming voldoet aan de selectiecriteria, zoals deze staan vermeld in de vastgestelde Beleidsregels selectiecriteria voor aanwijzing van gemeentelijk beschermde monumenten en gemeentelijke stadsbeelden gemeente Nijmegen;

Conclusie:
Gelet op het voorgaande staan we positief tegenover het voornemen om het hierboven genoemde gebied met de voorgelegde stadsbeeldatlas aan te wijzen als gemeentelijk beschermd gebied. We staan daarbij ook positief tegen het voornemen om de in de stadsbeeldatlas genoemde adressen aan te wijzen als stadsbeeldobjecten. Wij adviseren derhalve positief.

Extra opmerkingen voor het college van B&W:
Met deze aanwijzing wordt een groot deel van het nog niet beschermde gebied in het centrum ingevuld, waardoor het grootste deel van het centrum onder gebiedsbescherming valt (dan wel het Rijksbeschermde gebied van de Benedenstad, dan wel het Rijks- en gemeentelijk beschermde gebied van de 19e-eeuwse stadsuitleg, dan wel het gemeentelijke beschermde gebied van het wederopbouwcentrum). Hiertussen blijven er nog enkele gebieden vrij van cultuurhistorische bescherming. Met name de Molenstraat, maar ook de Ziekerstraat zijn hierbij belangrijke straten die voor een groot deel buiten een gebiedsbescherming dreigen te vallen. De commissie vraagt nadrukkelijk aandacht voor deze lacunes/'grijze' gebieden: Voor de lacunes die buiten de beschermde gebieden vallen, bestaat namelijk het risico/gevaar dat juist hier de ontwikkeldruk hoger wordt. In andere woorden: door de aanwijzing van een beschermd gebied worden de naastgelegen niet-beschermde gebieden kwetsbaarder voor grote transformaties. Gezien het belang en de waarden van bijvoorbeeld de Molenstraat (historisch, architectonisch en als belangrijke stedenbouwkundige ader) dient die kwetsbaarheid hier zoveel mogelijk te worden beperkt.
De commissie vraagt daarom nadrukkelijk aandacht voor de cultuurhistorische bescherming van deze gebieden, en adviseert te onderzoeken hoe deze beschermd kunnen worden zodat het bovengenoemde risico kan worden ondervangen.

Namens de Adviescommissie Omgevingskwaliteit,

[redacted]
secretaris